

# HATÁRŐR

## AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

### A schussfrei.

A városok dicsőséges főnállásának egyik legbőlcsebb okáról bizonyára tudnak az ujvidékiek.

Nos hát, kérem, a schussfreinek köszönjük, hogy városunk fejlődése megakadt, hogy a Duna felőli részének egyáltalán semmi karaktere nincs. Innen van az, hogy a Duna melletti területek már külvárosként szerepelnek. Ezért bűzlenek gyárak ott, és ezért van arra a vasut és az állomás is.

Hogy a Schusslinie megmaradjon! Hogy célozni lehessen a képzelt ellenségre. Hogy el lehessen kéjelegni a puskapor nélküli manővrozásokkor, abban a tudatban, hogy ezt a szegény 30 ezer lakosságú várost mennyire szét lehetne kartácsolni, ha épen úgy fordulna!

Tehát a modern városnak induló Ujvidék visszatartatik a schussfrei következtében, házait nem építheti emeletesre és magasabb termetűjáró-kelőknek vigyázni kell arra, hogy valahogy bele ne ütközzenek a mindnyájunk fölött éjjel-nappal ott lebegő vizírliniába.

Ha elgondoljuk, hogy ez a katonai Vorschrift mekkora károk okozója; ha elképzeljük, hogy milyen előkelő képe lehetne Ujvidéknek a Duna felől és ha beépítve lehetnének azok a területek, amelyek a schussfrei-t inkomodálták: akkor látnók csak igazában, hogy mit jelent az ebben az országban, hogy a modern műszaki és városrendezési kérdéseket lőrésükből kimeredő ágyuk veszik közre.

Nem lehet így fejlődni. Nem lehet így nagyszabású dolgokkal előjönni. Nem lehet itt tereket, utcákat, se szobrokat emelni, — mert ki tudja, miféle lila színű parabolát húzott a stratégiai világ ott, ahol mi lakni, építeni, alkotni szeretnénk.

Ezek a láthatatlan parabolák pókhálózák be minden közkérdésünket, minden nagyszabású tervezetünket. Fogva tartják az egész országot. És ha olykor uzután valami fontos kérdésben döntésre kerül a sor, akkor előmászik valamelyik sarokból a terpeszkedő ármádiai felfogás és a hálóban megfogott bámuló legyek futnak a pók elől. Mert jön a schussfrei. A civil tudományok előtte meghátrálnak. Énnél okosabbat mondani senki sem tud. Nem is szabad. Mert ez az utolsó szó. Mintha ez lenne

az állam érdeke. Ez dönti el, hogy kap-e egy város hidat, kap-e területeket a tovább terjeszkedésre. Ez dönti le Jerikó falait.

Ugy fordul, igen nagy munka lehet a katonáknak a sok levegőbe rajzolt parabolát, vizírliniát és Schussrichtung-ot visszagombolyítani az ujvidéki oldalon és végkép lemondani ezekről a csillagsáncok megváltása után, — de nekünk ez a hálózat már is igen sokba került.

Visszamaradt városunk 20—30 esztendővel! A sáncok területe maga is óriási, de megváltásukkal fölszabadul egy még hatalmasabb terület, amelyen alkalma lesz Ujvidéknek a Duna felé gravitálni.

Modern utcákat nyitni! Ezeket mérsékelt áru, de elsőrendű lakásokkal beépíteni, legyen feladatunk. Tisztességes konkurenciát kell nyitni az ósdi lakások tulajdonosainak, hadd bontsák le biblia előtti vályograkásaikat, amelyekért horribilis árakat mertek kérni. Hadd ismerje meg az ujvidéki publikum, mi az: mérsékelt árért, de kényelmesen lakni.

Hiszen az nem lakás, amit mi végzünk itt. Mi nem lakunk, hanem be vagyunk raktározva egy csomó butorral együtt, ablak, ajtó és egyéb hasonló kellékek nélküli helyekre és azért fizetünk havonként, hogy a nedves falak penészedésnek induló butoraink között mi is valahogy elhelyezkedhessünk.

A felszabaduló új területek egyik legnagyobb hivatása: megkorrigálni a város építésében felmerült óriási tévedéseket. Hiszen, ha az ember Ujvidék térképét megnézi, busulnia kell. A könyök- és zsákutcák! Az önmagukba visszavezető sikátorok. Az arasznyi szélességű utcák. A változó méretű főutcák! A körülépítet templom! A terek nélküli házsorok! A fásítás nélküli rideg utcaburkolatok! Csupa memento arra, hogy miként lehet egy várost elrontani.

Tán hálát is adhatunk az egeknek, hogy azt a néhány parabolát sikerült kihámozni a levegőből, legalább újra remélhetünk egy modern szép belvárost, a csillagsáncok körül.

Az Ujvidékre legutóbb besereglett tömérdek ember és az építkezések hiánya lakásinséget teremtett. Az eddig ujonan épített házak tulajdonosainak fogalma sincs arról, hogy mit szabad és mit lehet egy lakásért fizettetni. Egy tisztességes nagyvállalkozó száz, mérsékelt áru modern lakással megnyithatná

a város fejlődését és impulzust adhatna az egész Ujvidék újjáépítéséhez. Ha a magán- és középítkezések a helyes besztást, az architektúrát és a város külső formájának csinját és megfelelőségét fogják szem előtt tartani, ha az új területen épülő forgalmi eszközök, villanyos stb. mindebbe beleilleszkednek, ha a hid és hidfők kérdése monumentálisán, hozzávezető utcákkal, okosan elhelyezett axisokkal oldatik meg, ha a vasut terjeszkedése és forgalma a Duna felőli építkezést nem csúfítja el — akkor érdemes volt a hidsáncokat megváltani.

De ha a régi Ujvidéket akarjuk a fölszabadult területeken tovább építeni, akkor hagyjuk csak meg a Schussliniákat, mert azok legalább nem zavarják az ember esztétikai érzékét.

A schussfrei humbugja leomlott, — lássuk: mire vagyunk képesek nélküle!

M.

### A társadalmi egyenlőség.

Szegénység és gazdagság között ósrégi idők óta áthidalhatlan űr tátongott, mert szegénység és gazdagság mindig lesz, amíg csak emberek lesznek. Nagy és bölcs államférfiak, bölcsészek és filantrópok fáradozva iparkodnak megtalálni azt a jegyet és jelt, amelyben a szegénység és gazdagság közt létező disszonancia és ellentét kiegyenlíthető volna, ámde minden fáradozásuk hiábavalónak bizonyult. Az ellentét, a disszonancia még nagyobb lőn. Szocializmus, kommunizmus, nihilizmus és anarchizmus a jelszók, amelyeknek jelenleg az emberiség nagy része hódol s amelyeket követ még akkor is, midőn arról van szó, hogy akár a legnemesebb és legjobb, a legszebb és legnagyobb is tönkre tétessék.

Ne ámítsuk magunkat! Ami társadalmunk beteg, nagyon beteg és félő, hogy a mai évszázad szociális forradalmakat fog szülni, amelyeknek nagyságáról, borzalmairól ma még nincsen sejtelmünk. Az ember vadállattá fajul, ha Istenhez hasonló voltából kivetkőzik. Mivelődés és nevelés által mindinkább tökéletesbülünk kellene s Istenhez hasonlóbbá lenni, pedig sajnosan kell tapasztalnunk, hogy a miveltség és civilizáció rendkívüli kiterjesztésével és általánosításával a vadállati gondolatok és vágyak az emberben épen séggel nem semmisítetnek meg.

**BOGDÁNY** és **TÁRSA**  
 UJVIDÉK,  
 Vármege-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

# BLUZZKÜLÖNLEGESSÉGEK

**KAROLY FIA**  
DIVATÁRUHÁZÁBAN  
UJVIDÉKEN.

A politikai és szociális szabadság, egyenlőség és testvériség tanait *hamisan* magyarázták és tanították, ezért vannak a szocializmus és kommunizmus mindinkább terjedő tanai, amelyek azután szélső törekvéseikben nihilizmussá és anarchizmussá fajulnak és a társadalmi rendet alapjában támadják. Tévhit, hazugság, hogy az egyenlőség természeti törvény. A természetben nincs egyenlőség. Következésképpen tévtan, még pedig a legveszedelmesebbek egyike, hogy valamint a természetben egyenlőség uralkodik, ép úgy kell annak az emberiségben is meglennie. Igaz és nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy egyenlőségnek kell uralkodni közöttünk, emberek között, — ámde egyenlőségnek a szó legnemesebb, legigazibb értelmében. Valamennyien legyünk egyek, egy Istennek testvérei, habár vallás, nyelv, szokások és erkölcsök egymástól látszólag elválasztanak. Ebben állhat, ebben lehet egyenlőség. De rang és állás, tudás és birtok szerinti egyenlőség: természetellenesség, mely csak nyomorra és inségre vezet, de soha sem üdvre és boldogságra.

Azonban elvitázhatatlan tény, hogy a gazdagság, a kapitalizmus sokban, nagyon sokban hozzájárul, hogy ezek a tévtanok, dacára a felvilágosodottságnak és civilizációnak, mindinkább terjednek, mind több hívőre találnak, mivel a gazdagok, a kapitalisták a többi emberiségtől magukat elkülöníteni iparkodnak, csak is *maguk közt* akarnak lenni és épen ezáltal természetellenes egyenlőtleniséget idéznek elő. *Emberek* vagyunk mindannyian, akár bibor takar, vagy rongyok, akár milliók vagy fillérek fölött rendelkezünk s lakjunk bár fényes palotában, avagy nyomorult kunyhóban: valamennyien Istennek vagyunk szellemi teremtményei. A gazdagok és hatalmasok ne érezzék embertársaikkal, tehát testvéreikkel minden alkalommal, minden időben, sokszor a legkegyetlenebb módon, hogy övék a gazdagság és hatalom; inkább egyesülten csupán oda törekedjenek, arról gondoskodjanak, hogy a nép, tehát embertársaik munkát találjanak és biztosak lehetnek afelől, hogy sem a szociáldemokrácia, sem a kommunizmus nem fog a nép közt elhatalmasodni, sem hívőkre és védelmezőkre találni. Mert emberséges bánásmód és figyelembevétel, valamint foglalkoztatás a legbiztosabb orvosszerek, melyekkel az emberiség veszedelmes szociális betegségét orvosolni lehet. Arról történjék gondoskodás első sorban, hogy az okvetlenül szükséges *középosztály* ne tűnjék el egészen, de ne csak létezzék, hanem meg is erősödjék és akkor a szegénység és gazdagság közti ür természetesen áthidalhatik.

Nyomor és inség kiszámíthatatlanok a hatásaikban. A szeretet és türelem megszűnik, ha a becsületes munkás nem kap munkát, ha ennek következtében nélkülöznie és nyomorognia kell — főleg ha még családja is van. S ha a nyomor és inség

tartós, sőt még növekvőben is van, akkor az emberiség elveszti a befolyást és vezetést, az emberben a vadállatiasság kerül fölényre s ez a pillanat a legnagyobb veszedelmet hozó.

Az emberek túlságosan felüleletesek az őket fenyegető nagy szociális veszedelem helyes megítélésében. Filozofálással, okoskodással nem sokra megyünk, sem a veszélyeket el nem hártjuk; itt tenni kell s összefogva segíteni és a hydra fejét levágni a cselekvésre még nem késő — a *nép magva* még egészséges

## HIREK.

**Jubiläum.** Kovácsy István kir. törvényszéki irodaigazgató e héten töltötte be állami szolgálatának 30. évét. Ezt az alkalmat a törvényszéki iroda és a telekkönyv személyzete arra használta fel, hogy közkedveltségű főnököket és tisztársukat, nagyszámu tisztelőivel együtt, szűkebb baráti körben üdvözölték és ovációban részesítették. Kovácsy, ugy egyebütt, mint Ujvidéken eltöltött hosszasa szolgálata alatt pontos és lelkiismeretes kötelességteljesítéssel, munkaszeretettel, előzékeny és kedves modorával úgy felelősködött, mint kartársainak és alantasainak tiszteletét és szeretetét vívta ki s társadalmi köreinknek is igen kedvelt tagja.

**Választók figyelmébe.** A jövő, 1909. évre szóló választói névjegyzék az összeíró küldöttség részéről elkészülvén, e hó 5—15-ig a városházán közszemlére kitétetett s a hivatalos órák alatt bárki részéről betekinthező. Ugyanezen idő alatt adandók be az írásbeli felszólamlások, míg az ezekre teendő észrevételek idejéül május 15—25-e tüzetett ki.

**A lövölde megnyitása.** A nyár folyamán közönségünk kellemes üdülő- és szórakozóhelyéül szolgáló lövölde ma vasárnap, május 3-án fog ünnepélyesen megnyitást. Déli 12 órakor társasbéd lesz, melyet az évadnyitó lövészet követ. Délután a ma már tavaszi pompájában diszló, kies lövöldei kertben a katonai zenekar hangversenyez.

**Nemzeti színeszet.** Hosszu ideig nem hallottuk a magyar színművészet csengő szavát zengedezni városunkban, míg végre azután türelmetlen várakozásunk után megérkezett Makó Lajos színészgárdájával városunkba, nem idegen tagokkal, mert társulatának javarészt már a multból ismerjük és csupán csak kevés tag váltott helyet. Az első előadást telt ház nézte végig és az érdeklődést nagyban megmagyarázza az a körülmény, hogy Zsirus Istvánnak, budapesti tüzerfőhadnagynak, városunk szülöttének darabja, a „Fátum“ került színre. Ez alkalommal a szerző is megjelent, nem is kell mondanunk, hogy zajos ovációkban részesült. A közönség babérkoszorút nyújtott át és ezüst szelencét elismerése jeléül. Magáról a darabról csak röviden annyit, hogy megrázó vonásokban, drámai erővel rajzol egy szerencsétlen főhadnagyot, aki kénytelen a párbajba belemenni, de ezt a lépését életével fizeti meg. Látjuk a darabban a párbaj félszégét, az abból eredő óriási hátrányokat és részvételt adóznak a

jobb sorsra érdemes ifju Vajkay iránt. A címszerepben régi jó ismerősünk, Almássy Endre adta talentumának, tudásának fényes tanujelét. A közönség, mint eddig is, elismeréssel fogadta és erre rászolgált. Főkép a harmadik felvonás nehéz jelenetében volt kitünő. Fodor Ella mint Alpári Ella igen ügyes alakítást nyújtott. Az önféjű, akaratos leányt játszotta nagy igyekezettel, helyes tónusban. Derék drámai tagja a társulatnak. Nagy Terusról kell megemléznünk, hogy tavál ota rengeteget haladt. A mult évben csak kisebb szerepekhez jutott, de ma Kovács Margitnak eléggé fáradszó szerepében megmutatta, hogy hivatott színész, aki még hivatva van sok kellemes alakításával gyönyörkedtetni a közönséget. Mezey Péter mint az öreg Alpári méltó maradt jó nevéhez. Csiky László az öreg Vajkay szerepét adta igen jól. A többi szereplő is tökéleteset adott, így Kertész Mihály mint Zinneburg, Sümegi mint Gozdanovits, Baróthy mint Péterdy, K. Bene Emma mint Szentkeresztyné és Iványi mint Trautmannsberg.

**Május elseje.** A helybeli szociál-demokrata párt a rendőrségtől nyert engedély alapján felvonulással és népgyűléssel ünnepelte meg ez idén is május elsejét, amely azonban semmi tekintetben sem sikerült, mert a munkásság legnagyobb jobbik észére tért része nemcsak távölt tartotta magát a tüntetésektől, hanem kevés kivétellel minden gyárban, műhelyben és építkezésnél felvette szerszámát és végezte rendes napi munkáját. A népgyűlés a kamenici kapu előtti térségen délelőtt 9 órakor volt, melyen magyar, tót, német és szerb nyelven hangzottak el a már ismert és szokott frázisok. A gyűlés után a menet, mely ekkor érte el legmagasabb számát (204), a hadi szigetre vonult és ott fejezte be népiünnepélyel a napot.

**Tűzoltók ünnepe.** E hó 4-én ünneplik önk. tűzoltóink védszentjüket, sz. Flórián ünnepét, amely alkalommal d. e 9 órakor zászló alatt vonulnak a belvárosi r. kat. templomban tartandó ünnepi misére. Este társas vacsora lesz Winkle söresarnokának Flórián termében s azon a tűzoltókkal rokonszenvező közönség szívesen láttaik vendégül.

**Heti műsor.** Makó Lajos színtársulata e héten a következő előadásokat mutatja be: vasárnap d. u.: *Casanova*, operett; este: *Mária bátyja*, népszínmű. Hétfőn, május 4-én először: *Varázskeringő*, operett. Kedden először: *A gyermek*, színmű. Szerdán: *Miniss*, énekes bohózat. Csütörtökön: *Az ördög, vigjáték*. Pénteken: *Tiszturak a zárdában*, operett. Szombaton először: *Ószi vihar*, színmű.

**Köszönetnyilvánítás.** Az I Ujvidéki Nőegylet elnöksége köszönettel nyugtázza, hogy Szarka Ambrus nyug. ev. ref. tanító ur az egyesület céljaira 2 korona 8 fillért ajándékozott.

**Nagy ékszerlopás.** Brüll Fülöp kereskedő panaszt emelt a rendőrségen, hogy csütörtökön be nem zárt lakásáról, ismeretlen tettes egy pár briliáns fülbevalót, két briliáns gyűrűt, egy pár arany kézelő gombot B. F. monogrammal és egy arany nyakláncot szivfüggeléssel 5124 korona értékben ellopott. A gyanu a panaszos cselédje ellen irányul, miután a kérdéses időben rajta kívül a lakásban más nem időzött, a leány azonban ezideig tagadásban van.

Hatóságilag megengedélyezett

**TELJES VÉGELÁDÁS!**

Az üzlet felosztása miatt az összes ékszerek, arany-, ezüst-, chinaezüst-árak és órák 30—40%-kal az áron alul eladatnak.

**ÁRMÁNYGÉZA**

ékszerész és órász

UJVIDÉK, Fő-tér.

**Anyakönyvi hír.** Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál ápr. 24. május 1-ig bejelentett születések: 23, még pedig 11 fiu, 12 leány; meghalt: 15.

**Halálozás.** Szandics Sándor, a g. kel. szerb főgimnázium nyug. tanára ápr. 29-re virradóra, 4 évi hosszas betegség után, életének 72. évében meghalt. Az elhunyt, aki fiatalabb éveiben Wienben az „Ost und West“ munkatársa, majd szerkesztője is volt, 34 évig tanárkodott Ujvidéken. Szerb irodalommal és hírlapírással is foglalkozva, tevékeny részt vett a politikai életben, melynek mezéjén mint kiváló szónok is szerepelt. Fiatalabb korában vallott tulzott szerb és russzofil, elveit és nézeteit a 90-es években mindinkább mérsékelve, főleg midőn vaksággal fenyegető megbaj is érte, a köz- és politikai élet teréről lassankint visszavonult, majd az iskolától is megválva, teljes visszavonultságban élt. Teme-tése ápr. 30-án d. u. 3 órakor a közönség igen élénk és tömeges részvétele mellett ment végbe.

**Öngyilkossági kísérlet.** Simon Ágoston örömház tulajdonos felesége ápr. 30-án családi összeszólalkozás miatt, öngyilkossági szándékkal mellen lötte magát. Sérülése nem életveszélyes.

**Helyi hajózás Ujvidék és Zimony között.** A Duna-Gőzhajózási Társaság a közönség régi óhajának engedve, f. ápr. 30-tól kezdve helyi hajózást indított Ujvidék és Zimony között. *Salzach* nevű hajója a II. és III. oszt. utas, továbbá áru, élelmiszer, zöldség és gyümölcs szállítását Karlóca, Beska, Dunagárdony, Krčedin, Slankamen, Surdok, Opoval, Belegis, Ó-Banovce és Zimony állomások érintésével közvetíti. A helyihajó kedd kivételével naponkint közlekedik és Ujvidékre indul r. 3 órakor, Zimonyba érkezik r. 8 órakor. Zimonyból déli 1 órakor indulva Ujvidékre érkezik esti 1/2 órakor.

**Folyt. kimutatás a kis Töröcsik-árvák részére befolyt újabb adományokról:** Szalay Lajos 3 k., Matkovics R., Irsay A., Idei Illés 2—2 k., Geisler József, Vrana János, Cseszák András, Tandori István, Schubert Rezsóné 1—1 k., Dömmér Antal 40 fill., Bobák Mária 10 fillért.

**Difteritisz** lépven fel Szabadka IV. körü ovodájában, az ovodát 2 heti időtartamra bezárták.

**A mostanában lefolyt magy. kir. szab. XXI. sorsjátékra** tett visszapillantás jellemző tanulságát nyújtja annak, hogy azon körülbelül 33 millió koronára tehető összeg, melyet az osztálysorsjáték évente nyeremények fejében kifizet, miként osztódik el az ország minden vidékére, vagyontalan embereket téve gazdaggá: fokozott mértékben igazolja ezt éppen a most lefolyt XXI. sorsjáték. A 600,000 koronás nagy jutalom Szabadkára került; a 400,000 koronás első főnyereményt Szolnokon nyerték; a 200,000 koronás nagy nyeremény és a 100,000 koronás főnyeremény, ugyszintén az 50,000 és 60,000 koronás főnyeremények Budapesten kerültek kiosztásra; a 80,000 koronás nagy főnyeremény Nyiregyházának jutott, a 40,000 koronás főnyereményt Kassa kapta; Pozsony is részes a nyereményekben 30,000 és 20,000 koronás összegekkel. Számos jelentékeny nyeremény került még az ország különböző vidékeire fentiek kivül, Mérélegelve azon körülményt, hogy a sorsjegyek legnagyobb része 1/2 és 1/4-es beosztásban kerül kibocsátásra, megközelítőleg fogalmat alkothatni arról, hány ember lett szerencsés ily főnyeremények révén.

**A háziipari kiállításról.** A B. Bodrog vármegyei tulipán háziipari szövetség által Zomborban, a vármegye székházában rendező

zendő B. B. vármegyei háziipari kiállítás, amely iránt megyszerzte igen élénk érdeklődés és tömeges részvétel nyilvánul, jövő vasárnap, május 10-én fog ünnepélyesen megnyitást. — Mint értesülünk, *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter elfogadta e kiállítás védnökségét és a kiállítás támogatására 1000 kor. államsegélyt utalványozott.

**A következő szerencse.** Hiába mondjuk általánosságban szerencsésnek, kiszámíthatatlannak a szerencsét, sok esetben éppen megfordítva van a dolog. Sokszor szinte megüszéssel szegődik a jó szerencse egy helyre és rendületlenül állandó is marad Jó tanúság erre a budapesti Gaedicke-bankház, mely mint a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója, az egész országban szinte közmondásosan ismert állandó szerencséséről. Sok millióra megy az összeg, melyet a bankház szerencsés ügyfeleinek juttatott és a most lezajlott sorsjátékban is számtalan nagy nyereményt fizetett ki váratlan boldogságára sok családnak. A *Gaedicke A.* bankház (Kossuth Lajos-utca 11.) ezen páratlan szerencséséje, meg az a gyors, pontos ügykezelés, melyben itt a vevőnek része van, könnyen megmagyarázzák óriási forgalmát és kedveltségét.

**Vissza Amerikából.** A Kunard-társaság Kárpátia nevű hajója a napokban ismét nem kevesebb, mint 718 visszavándorlót hozott Amerikából Triesztbe. Az utasok közül 687 magyar honos, akiket vasuton Fiuméba szállítottak.

### Nyilt-tér.\*)

A „Bácska“ című hírlap 31. számában „Németek a nemzetiségi pártban“ cím alatt közölt hirre vonatkozólag kérem a következő helyreigazító soraim közlését:

„Az a hir, hogy én pángermán üzelmekben részeszek és hogy az elégtelent németiséget a nemzetiségi politikához közelebb akarom hozni, *koholmány* és *aljas rágalom*. Én jó magyar hazafi vagyok, kinek nemetajku polgártársai azt vetik szemére, hogy sovinszta magyar vagyok. Ugy a hivatalban, mint a magánéletben társalgási nyelvem a magyar, a mi egymagában bizonyítja forró hazaszeretetemet.

Ókér, 1908. évi április hó 30.

*Dietrich biró.*

\*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.



### Friss zöldben pompázik az erdő

és az egész világ a szabadba zárandokol. De eközben sok ember a kellenél többet mérészi felhevül, azután meghűti magát és ha még mint den jól megy is, legalább néhány kellemetlen napot szerez magának. A ki tehát okos, midjárt, a meghülés első jelére néhány Fay-féle valószínű ásvány-pasztilát vesz — ez minden körülményesség nélkül, biztosan és kellemesen segít legyőzni ilyen kezdődő bajt. Fay valódi szodeniének ott kell lennie minden háztartásban. Skatulyája 1 K. 25 fillért minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

**Főraktár Budapest:** Egger Leó dr. és Egger J., VI., Váci-körút 17. **Koohmelster Frigyes utóda** V., Hold-utca 8., **Thalimayer és Seltz**, V., Zrínyi-utca 3., **Török József**, VI., Király-utca 12.

Felőlő szerkesztő: Lusztig Nándor dr.

Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

### Hirdetések.

1210. szám. 1908. végrh.

### Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak

1907. évi Sp. II. 1020/5. számú végzése következtében *Dr. Kovács Bódog* ujvidéki ügyvéd által képviselt *Csicsovácz Zsiván* javára *Szobotin Milán* ellen 240 kor. s jár. erejéig 1908. évi január hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1120 kor.-nára becsült következő ingóságok, u. m.: 100 m/m csövés tengeri, 1 db malac, 1 db. 1 1/2 éves hizó disznó, 1 drb. buzakonkolyozó gép, 1 kocsi, 1 kocsi ülés, 1 szélrosta, 2 db. tehén és 1 db üsző nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbírósnak 1908. évi V. 415/2. számú végzése folytán 240 k. tőkekövetelés, ennek 1907. augusztus hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 124 kor. 61 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig *végrehajtást szenvedő lakásán Alsókabon* leendő megtartására 1908. május 12. napjának délelőtt 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen 1908. évi április hó 26. napján.

*Rex,*

kir. bir. végrehajtó.

### Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság UJVIDÉK.

#### Hirdetmény.

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgató-sága a K. T. 170. § a alapján felhívja — az ajánlott levélben már külön figyelmeztetett 5 részvényes urat, hogy a részvényeikre még hátralékos összegeket jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 4 (négy) hét alatt annál inkább *lefizessék*, mert ellenesetben a K. T. 169. § és alapszabályaiak 7 §-a értelmében az aláírásból eredő jogaikat és teljesített befizetéseiket az intézet tartaléklapja javára *el-vesztik* és részvényeik meg fognak semmisítettvi.

Kelt Ujvidéken, 1908. évi május hó 1-én

AZ IPAR ÉS KERESKEDELMI TAKARÉK-  
PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG  
1—3 Igazgató-sága.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,  
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsöléséppen használva.

**Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van esomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

**Dr. Richter gyógyszerára az „Arany orcszlánhoz“**, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

## Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfurához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
elegetős, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódot, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

### SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvédő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintához, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen irrisz árban.

1114. szám. 1908. vgrh.

## Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zsablyai kir. járásbírósnak 1908. évi 445/V. számú végzése következtében dr. Kovács Bodog ügyvéd által képviselt Kajós Miksa javára Berényi György ellen 70 kor. s jár. erejéig 1908. évi március 28. napján foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogott és 685 kor.-nára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zsablyai kir. járásbírósnak 1908. V. 445/3 számú végzése folytán 70 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi dec. hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 54 k. 58 f. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Csurogon alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi május hó 12-ik napjának délelőtti 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szűkség esetén becsáron alul is el fogják adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zsablyán 1908. április hó 25. napján.

Szagmeister,  
kir. bírósági bíró



## A legjobb kutyalapény

### Fattinger kutyalapényo,

mely minden enemü tápszerek közül a legjobb alkatórészeket és táperőt birja. 50 kg. 23 kor. — 5 kg. portomentesen 3-20 korona.

### Fattinger Puppy-féle bisquit

fiatal kutyák számára 50 kg. 26 kor. — 5 kg. portóm. 3-50 kor.

### Prospektust ingyen küld

Fattinger szab. kutyalapény- és baromfi tápszerez gyára W. Neustadt.

250 felüli első díjak.

Fattinger tápszerez állatorvosi ellenőrzés alatt állnak.

## Kisasszonyt

keresek irodám részére. Az illető pályázónak, a magyar, német, szerb és horvát nyelvet szó- és írásban kell birnia. Szépiráshoz értők előnyvel bírnak. Ajánlatok, igény megjelöléssel, hozzám intézendők.

Ralner Simon

szesznagykereskedő Ujvidék.

1-3

# Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Királyi Szab. Osztály-sorsjáték (XXII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

## A Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Huszonkettedik Sorsjáték. 125,000 sorsjegy, 62,500 nyeresemény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 korona		Betét 20 korona		Betét 32 korona		Betét 24 korona	
Huzás: 1908. május 21. és 23.		Huzás: 1908. jun. 16., 17. és 19.		Huzás: 1908. jul. 14., 15. és 16.		Huzás: 1908. szeptember 22-től október 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1.000,000 Egy millió korona.	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1	Jutalom kor. nyeresemény
1 á	15000	1 á	20000	1 á	25000	1	á
1 á	10000	1 á	15000	1 á	20000	1	á
1 á	5000	1 á	10000	1 á	15000	1	á
4 á 2000	8000	4 á 3000	12000	4 á 10000	40000	1	á
6 á 1000	6000	6 á 2000	12000	6 á 3000	18000	1	á
10 á 500	5000	10 á 1000	10000	10 á 2000	20000	1	á
35 á 300	10500	20 á 500	10000	15 á 1000	15000	1	á
115 á 100	11500	130 á 300	39000	135 á 500	67500	1	á
3825 á 40	153000	4825 á 80	386000	5325 á 130	692250	2	á
4000 nyer. Korona 304,000		5000 nyer. Korona 609,040		5500 nyer. Korona 1.022,750		2	á
Negyedik osztály		Ötödik osztály					
Betét 40 korona		Betét 32 korona					
Huzás: 1908. augusztus 11., 12. és 13.		Huzás: 1908. szeptember 2., 3. és 4.					
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	40000	1 á	40000				
1 á	25000	1 á	25000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
4 á	10000	4 á	10000				
6 á	3000	6 á	3000				
10 á	2000	10 á	2000				
15 á	1000	15 á	1000				
135 á	500	135 á	500				
5325 á	170	4825 á	200				
5500 nyeresemény	Korona 1.255,750	5000 nyeresemény	Korona 1.325,500				

Az I. osztály huzása 1908. május hó 21 és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1908. évi április hó 26-án

Magy. kir. Szab.  
Osztálysorsjáték Igazgatósága.  
Lukács. Hazay.

## Egy könyvelő,

ki magyar, német szerb vagy horvát nyelven levelez, felvétetik. Személyesen jelentkezhetni

**FORGÁCS BENŐNÉL**

1-2

Szécs-utca.

## Helyi ügynökök!

Fuvarlevél felülvizsgáló iroda keres szorgalmas ügynököt **Ujvidék és környéke** részére fuvarlevelek gyűjtéséhez.

Urak, kik a kereskedelmi és ipari körökben ismerettséggel bírnak, szép mellékkeresetre tehetnek szert. Ajánlatok „Mellékkereset” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 1-1.

## Földbérlet.

Az ujvidéki róm. kath. hitközségnek a „Csény” szálláson levő 100 lánca, „a Rivician levő 52 lánca” és római sáncoknál levő 2 lánca tulajdon földjének haszonbérlete folyó évi október 31-én lejárván, a hitközség nevezett földeket folyó évi május hó 3-án délelőtt 10 órakor a hitközségi irodájában, Fő-utca 30. szám alatt, 6 — kívánatra 10 évre írásbeli ajánlat, esetleg szóbeli árlejtés útján bérbe fogja adni. A föltételek nevezett irodában naponta délelőtt 9—12 óráig betekintheők.

A róm. kath. egyházközség megbízásából

**BALLA ÁRPÁD,**

2-3

I. szindikus.

## Két eladó ház.

Zrinyi Ilona u. 56 sz. 59 sz.

Közelebbet Zrinyi I. u. 54 sz. alatt.

## Eladó villa!

Pétervárad vár alatt gyönyörű kilátással a Dunára, 5 szoba, egy nagy étteremmel, konyha, éléskamara és pincével — külön vincellérlakkal, sodronykerítéssel külön udvar, 2 1/2 kat. hold termőszőlővel, lugasokkal és nemes gyümölcsfákkal ellátva.

Közelebbet *Kugler Edéné!* Ujvidéken.

2-3



## ERZSÉBET SZÁLLODA

UJVIDÉK.

Van szerenésém Ujvidék és környéke n. é. közönségének tudomására hozni, hogy az évtizedek óta fennálló s a város központánlevő

## Erzsébet szálloda

helyiségeit és éttermét újabban átalakítva a modern kor igényeinek megfelelően bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

*Kitünő konyhám és elsőrendű boraim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmesszebb menő igényeknek is megfelelhettek. E hét folyamán nyitom meg tágas és jó kilátással bíró nyári szaletlimat is.*

Kényelmes és tiszta szobák!

Figyelmes és szolid kiszolgálás!

Mérsékelt árak és izléses italok.

Valódi Pilseni sör.

Abonenseket ebéd-vacsorára jutányos áron vállalok!

Kitünő tisztelettel  
**OTTÓ MIHÁLY.**

ERZSÉBET SZÁLLODA

UJVIDÉK.

## Ismét óriási szerencse Gaedickenél

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtődénekvé az utolsó sorsjátékban annyi főnyereményhez jutottak, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondás:

Naponta egy főnyeremény Gaedickenél!

Csak az utolsó sorsjátékokban a következő főnyereményeket fizettük ki t. vevőinknek:

## A legnagyobb főnyeremény 400.000 K-t a 19406. számra

90000	koronát a	3148	számára
80000	" "	47334	" "
70000	" "	11140	" "
60000	" "	3952	" "
50000	" "	64714	" "
40000	" "	95853	" "
30000	" "	112645	" "
30000	" "	42778	" "

30000	korona a	88837	számára
25000	" "	15900	" "
25000	" "	30049	" "
25000	" "	52235	" "
20000	" "	22692	" "
20000	" "	79375	" "
20000	" "	90638	" "
20000	" "	88000	" "

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játsszék feltétlenül **GAEDICKE** szerencsegyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték hebizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt. Az I. oszt. húzása már

május 21-én és 23-án kezdődik.

A sorsjegyek ára:

Egy egész Egy fél Egy negyed Egy nyolcad sorsjegy  
12.— 6.— 3.— 1.50 korona.

Postafizetési-lapot portómentesen küldjük.

Kísérője meg egyszer szerencsésjét **GAEDICKE** szerencsegyűjtődéjében s Ön bizton számíthat eredményre.

## GAEDICKE

BANKHÁZ

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-utca 11. szám.

1-4

**ÖVJAD BŐRÖDET**

ártalmas szépitőszerektől. Csak is az orvosilag ajánlott **Sesan-tollette-szappant** használjuk, amelynek hatása sikeres arcborításhoz, kéz-, láb- és testápolásra bámulatba ejtő. Sesan-tollette-fürdő-szappan 70 fillér, Sesan-tollette-szépség-szappan 1:20 k. darabja. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban s hásonszakmájú üzletekben.

D. L. Sedlitzky, cs. és kir. udv. szállító Salzburg.

2-8

**CSUDALATOS BŐR**

## Győzelmet

aratott minden létező kisebb világítási berendezés fölött gyönyörű fénye, olcsósága és veszélytelenségével a

## „Brikettid-Fény“

Törvényileg Különleges rendszer kisebb Törvényileg védve. világítási berendezésekhez, védve.

szoba és házi központi telepek, szab. törvényileg védve minden kulturállamban. E házi világítás nélkülözhetlen villák, falusi lakok, pincék, kertek, gyárak, hordozható világítási berendezéseknél és autogen fém hegesztési berendezéseknél.

Költségvetéssel s mindennemű felvilágosítással szolgál a

Saját „Brikettid-gyár” „Brikettid-Fény” Erzsébetfalván. Társaság

Központi irodája: Budapest, VI. Liszt-Ferenc-tér 9.  
5-5 Solvens képviselők kerestetnek.

## A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Créme-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Créme készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire se bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Créme mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépitésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépitőszert a Földes-féle Margit-Créme, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc borát, eltünteti a szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtájkát, mitesszert, arc- és kezvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s emellett a Margit-Créme teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit powder (fehér, rózsás és crème színben) 1 K. 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárakban, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. — Főraktár Ujvidéken: Grossinger Károly, Plavics Gábor, Vults János gyógyszerész, és Klein Oszkár droguistánál. 17-10.

Egyedül valódi **THIERRY BALZSAMA** csak a zöld apá-ával mint védőjeggyel. Legkevesebb küldemény 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családiúveg 5 korona. — Csomagolás ingyen. **Thierry Centifolium-Kenőcse.**

Legkevesebb küldemény 2 doboz 3.60 korona. A legjobb házisszerek gyomorbaj, gyomorégés, görcs, köhögés, mellbaj, minden belső szerv gyulladás, köszvény, tagszagotás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat, mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni: Védőangyal gyógyszerár **Thierry A., Prograda Rohics mellett.** Raktárak Budapest: Török József gyógyszerész, Egger 3-33. J. és Egger Leó dr. és Vértés L. Lugos.

## Pompás utcai lakás.

A főutca 19. számú háznak egész első emelete 1908. évi augusztus hó elsejétől kezdve bérbeadtik.

Évek óta ügyvédek laktak. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Főtízlet Ferenc József-tér 3. szám.

## WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 105.

Fűszer, csemege, sajt, saját termésű bor, liqueur, pezsgő, déligyümölcs, tea, rum, conservek, bonbonok, gyümölcs, vadak, hideg felvágott, francia hizott poulard csirke, ásványvíz a legnagyobb választék és legfinomabb minőségben a lehető legolcsóbb áron.

Ozsonnák és jourok részére hideg plattnik diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek.

## Mauthner-féle

főzelék vetemény és virág magvak megérkeztek, csiraképeségükért jótállunk.

Kékkő- raffia-háncs, ojtó-gummi és egyéb gazdasági cikk csakis legjobb minőségben, de legolcsóbb áron.

Vidéki rendeléseket ingyen csomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Kérjük üzletünk megtekintését, akár vétel nélkül is.

Fióküzlet: II. Rákóczi Ferenc-utca.

## Fillér 4 Fillér

A N A G Y M O S Á S !

ha ruha kékítéshez szabadalmazott

# URANOS PASZTILLAT használ!

Patyolat fehér lesz a fehérenemű!

Foltot vagy csikot nem csinál!

Ártalmatlan, mert savmentes!

Gyorsan, teljesen oldódik a vízben.

## URANOS-pasztila csak 4 fillér

és egy mosáshoz elég!

Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható:

Mintadobozt = 10 drb pasztila = 40 fillér

beküldése ellenében (bélyegeken is) küldenek:

## HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár, Budapest, VI. kerület.

Ujvidéken: Horváth Károly, Nenadovich Sándor és Ziegler

17-26

Ferenc urak.



## Sirolin

Ujell az étvágyat és a testélyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tszár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenhol „Roche” eredetű csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

## „Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára tvegenként 4— korona.